

# లంచం సర్దా

రచయిత : శ్రీ రాపాక సుందరశివరావు

బ్రోజు సంవత్సరానికి వ్యవధి 24 గంటలు మాత్రమే. కమల ఆత్రుతగా లేచింది. వేణు ముందుగా కోడికూత వేళనుండి వేచీ మొదలుపెట్టాడు. వాడి అల్లరి ఆణచటం నాతరంగాదు. అందువల్ల నేను లేవడం అనవుసరమని, లేచుటకు ప్రయత్నము చేసి లేస్తే వేణుగాడి ద్యూటీ మనపైనిపడుతుందినే అభిప్రాయముతో ఆతి సీరియస్ గా పడుకోటం తటస్థించింది. అంటే, నేనాసమయంలో సెమికౌన్సిల్ స్టేజిలో ఉన్నానన్నమాట. కమల చదువుకున్నందుకు ఫలితం ఏమిటంటే నాకంగారుతత్వానికి బద్ధకానికి దివ్యవధము కనిపెట్టింది. అనుక్షణం ఆఫీసు గొడవలవల్ల మానసికంగా బాధపడేనన్ను సంతోషపెట్టడం తెలుసు. అనసరమని తోచినపుడు బాధపెట్టడంకూడ ఆమెకు కొత్తగాదు. గడియారం 7 గంటలు కొట్టింది. ఆ గడియారంవైపు తీక్షణంగా చూసింది.

“ఏమండీ”...

.....

“ఎంత బద్ధకమండీ! లేద్దురు బాబూ.”

.....

“ఏడుగంటలయింది. కాఫీ చల్లపడితే సహించదు మీకు! తిరిగి కాస్తే ఆరోగ్యభంగము. కోడికూసినపుడు లేచి యింటిచాకిరీ అంతా చేసి కాఫీకాస్తే త్రాగేందుకు దయరా లేదు పాపం!”

“ఏడికావుపోదూ! రాత్రి పక్కచేరేసరికి 2 గంటలు వేసింది. కోడికూసేటప్పటికి మనం లేవాలేమిటి! భగవంతుడు వాటిని మంచి పులావులను తయారుచేసుకోవటానికి సృష్టించాడు. అంత తొందరేమిటి. నీపని నువ్వు చూసుకుందు బాబూ!” అని ప్రక్కకుదొర్లి పడుకున్నాను.

“ఇదెక్కడి ఉద్యోగమండీ! దొరగారు వస్తున్నారని కబురువచ్చినా లేవక

పోతే...” అని కమల అనడంతోనే ప్రపంచములోపడి కంగారుగా బ్రంబ్రోతు ఏడీ! అని అడిగేటప్పటికి కాఫీకి వెళ్ళివస్తానని వెళ్ళాడు అని సమాధానం చెప్పింది. నాకంగారు అర్థంచేసుకున్న కమల వేపపుల్ల చేతికి అందించింది. నేనీ ఉద్యోగంలో ప్రవేశించాక ఏదోఒక ఆఫీసరు ప్రతివారం రావటం, వారికొరకు కంగారుపడటం క్రొత్తవిషయాలుకొవు. పండుమపుడక నోట్ల నానుతునే ఉంది. నీళ్ళచెంబు ఎప్పటికలెనే పెట్టిఉంది. కాఫీ విషయంకు నాఉహాప్రపంచంలో తావులేదు.

“ఎందుకు ఇంకా అట్లాగే కూర్చునిపోయారు! వారు ఈపాటికివచ్చేవుంటారు! కబురు మళ్ళీవచ్చిందంటే కాఫీమా నేసి పరుగెత్తుతారు.” అనేటప్పటికి నా ఆలోచనలు ఉదయభానునిముందు మంచులా మాయమై “అబ్బే! ఈరోజు యిక్కడకు వస్తారనికొదూచెప్పావు. మకాంవేస్తాజేమో! ఏర్పాటులను గురించి కొంచెము ఆలోచిస్తున్నాను” అనేటప్పటికి “అంటేనా! ఈబాధలు మీకు నాకు కూడ క్రొత్తవికొవు. ఈభయమే మనలను యింతవరకు చేసింది.” అంటూ ఆ కాఫీకప్పు అందించింది.

“న్నానాలగదిలో నీళ్ళు సిద్ధంగాయున్నాయి. స్నానంచేసి మరీవెళ్లండి. వాడు మిమ్ములను బయలుదేరడానికి సిద్ధంఅయి ఉండమని చెప్పివెళ్లాడు. అనేటప్పటికి ఏదోఉందని గుండెలో రాయిపడింది. స్నానంచేసి సిద్ధంగా ఉండేటప్పటికి నా జమాను వచ్చేదు. అతికంగారుగాలేచి ‘దొరగారు వచ్చారా!’ అనిప్రశ్న వేసేటప్పటికి “లేదు బాబు గారూ! ఎవ్వరునురాలేదు! ప్రొద్దున్నవచ్చేటప్పటికి అమ్మగారు బజారుకు వెళ్లిరమ్మన్నారు.”

“ఎందుకు.”

“మారాడికొట్టు తెరిచారోలేదో చూచిరమ్మన్నారు. ఇంకా తెరవలేదు.” అంటూ తెల్లబోయాడు.

## అజంతా చిత్రాలు!



ఆనాడు యేనాడో వ్రాసిన అజంతా చిత్రాల లోని స్త్రీలు అందగత్తెలు. ఆ అందచందాలు ఆకళా కోమలత్వాలు యీనాటి మహిళా మండలిలో ఆరుదు. మాతృత్వానికి అర్హత నిచ్చే పరిపూర్ణాశోగ్యం ఈనాటి స్త్రీలలో లోపించింది. విడువకుండా “అరుణ” వాడితే ప్రత్యేకంగా స్త్రీలకు యేర్పజే గర్భ సంబంధ మయిన రుగ్మతలు అన్నీ తప్పకుండా అంత రిస్తవి. పరిపూర్ణాశోగ్యం లభ్యమాతుంది.



ఋతు సంబంధ దోషాలను అద్భుతంగా నివారించి, ప్రతి స్త్రీకి మాతృత్వ గౌరవాన్ని కలిగించగల ఉత్తమ రసాయనం.

(అన్ని మందుల షాపులలోనూ దొరకును)

ఆయుర్వేదాశ్రమము లిమిటెడ్,

79, గోపతి నారాయణచెట్టి రోడ్,

త్యాగరాయనగర్.

::

మద్రాసు.

“అరే! మోసపోయాను. నిద్రబద్ధకం యింకా వదలనేలేదు. ఏమిటి పొడుపనులు కమలా! దీనికి శిక్ష ఒక్క ము...” అని పరుపుమీదవారిపోయ్యేటప్పటికి “మళ్ళీపడుకోవాలనా మీ ప్రయత్నం. ఇప్పుడు మీకిచ్చింది లంచము గాని, శిక్షకాదు. కంగాడు పడకండి. మరిచారుకాబోలు పాపం! శేపు సంవత్సరాది. నాకు క్రొత్తకోక, ఆచ్చిగాడికి నూటు, ...” అని చెప్తూనే చాలాకోపంవచ్చింది.

“మీరు అల్లాఅంటేఎల్లాగా! ప్రతినెల ఆడుగుతున్నానా! మీరు తెచ్చియిస్తున్నారా?”

“నీవు అల్లాఅంటేఎల్లాగా! ప్రతినెల మనకు వచ్చేతం నీచీరకు సరిపోతుందా! మీనాన్నకు నీవు ఒక్కర్తివే శిక్ష కోరతపడితే...”

వాళ్లు యివ్వరనికొడు. అది ఒకసరదా! మీబోటి చదువుకున్నవాళ్లు ఉద్యోగంలో ప్రవేశించాకకూడ వాళ్లదగ్గరనుండి కోరడం గౌరవమని అనుకోను. మనకొళ్లమీద మనమే నిలబడాలి.”

“నిజమే. మనం మోయగలబరువు, మన బుజాలపైన వేసుకుంటే మనం మనకొళ్లమీద నిలుచోగలంకాని, తేనియెడల ఆ బరువుక్రిందబడి నలిగి నల్లరుగా...”

“పోనీలెండి. నాకు సిగ్గులేదు. ఒక్కపండుగకు మిమ్మల్ని చీరఅడిగితే బరువని, బండిక్రిందపడిన నల్లరని అంటున్నారు. మిమ్మలను అడగక అడిగితే యింతబరువయింది. మా పుట్టింటికి నన్ను పంపేయండి. వాళ్లకి నేనంత భారమవను. మీరు నా భారంలేకుండా పండుగ గడిపేయవచ్చు” అంటూ రివ్వునలేచి వెళ్లిపోయింది. చీరకొంగు దొరికింది. లాగి కూళ్ళోపెట్టాను.

“అనవుసరంగా కోపపడకు. నీకు యిన్నిబట్టలున్నాయి కదా! యింకెందుకుచెప్పు కమల! ఈ కంట్లోలురాజ్యం దళవర్షాలున్నను నీకు యిబ్బంది లేదు, తర్వాత నీకు కావలసినన్నిబట్టలు.

“చాల్లెద్దుదూ! మీరల్లా అంటారుకొని మొన్న రామారావుగారి భార్య రత్నంకు అడక్కనునునే

నగలుచేయించారు ఆయన. చీరలు తెప్పించి యిచ్చారు. నిరుటి సంక్రాంతికికొన్న జరీచీర, తమలపాకుల వెండిపళ్ళెము, నాళ్లపాపలకి కాలరుప్రాకులు యిప్పటికికా నాకు కళ్లకుకట్టినట్లున్నది. ఆవిడగారికి ఉన్నబట్టల్లో, వస్తువుల్లో నాకు నాల్గవవంతు శ్రేణు. ఆయనకంటే మీకు జీతమధికం! మరిలాభంఏముంది. ఆవిడను నగలతోటి, చీరలతోటి మంచేకారు. ఆవిడగారి పూర్వజన్మపుణ్యమేమిటో మరి! మీరు మాత్రము మాపుట్టింటివారు యిచ్చినది, మీ పుట్టింటి నుండి తెచ్చినది కరిగిస్తూ..."

అయితే అవి ఎల్లాగొచ్చేయో తెలుసా!"

"తెలియకేం! బాగా తెలుసు... నాకూ, మీకేకాదు... పూళ్ళోనాళ్లకి వైవాళ్ళకి అందరికి తెలుసుకదా!"

"తెలుసుకదా!" పర్వశ్రేణు. అవికాక ఇంకా ఏమైనా తెలుసునా నీకు!

"ఇంకా తెలుసు. మీరు, ఆ కృష్ణమూర్తిగారు ముక్కుమూసుకుని కూర్చున్నారని నవ్వుతున్నారు."

"ఇంకా!"

"ఇంకా ఏముంది! మిమ్ములనుచూస్తే విచారమేస్తుంది. మాఅక్కయ్య లక్ష్మమ్మగారిని చూస్తే జాలివేస్తుంది. స్నేహం ఊరికేపోదు, మేమిద్దరం ఒకత్రాసులో తులతూగుచున్నాము. నీటిప్రవాహాన్ని ఎదురుతూడడం."

"మంచిమాట చెప్పావు. నీటిప్రవాహాన్ని నీవు ఎరుగవు. ప్రజలందరిచేత అధికారి అనేవాడు నిజముగా అధికారికాదు. ప్రజాసేవకుడు. జయచంద్రునినాడుపుట్టిన యీ లంచగొండితనము చీడపురుగులాగ విద్యాధికులను దూపుమాపింది. ఈరాజ్యములను తారుమారుచేసింది. అట్టి లంచములకు మానవ మాత్రులు లొంగిపోయారంటే వింతఅయిన విషయం కాదు. తాత్కాలికంగా నుభించినా తర్వాత ఆ ధనము ననుభవించిన వ్యక్తులు అష్టకష్టములుపడుట నిజము. ఎల్లకాలం ఒకేరీతిగా జరిగేటట్లు, మన

వంశము వృద్ధిపొందేటట్లు చూడాలి. ఎంగిలికూటికి ఆశించేవాడు కుక్కకంటే హీనుడు. అది రాక్షసత్వము కాని మానవుడు చేయదగ్గపనికాదు, వాడు ప్రజలవల్ల పోషింపబడుతున్నాడన్నమాట మరచి, ప్రజల క్షేమంకొరకు చేయబడిన శాసనములను నాళ్లపై సవారీచేయుటకును, వారికి అసౌఖ్యమును కలిగించుటకు యుపయోగించిన ఎంత శోచనీయమో ఆలోచించు. ధనమున్న ప్రతివాడు, ధనవంతుడును, చదువుకున్న ప్రతివాడు, గుణవంతుడు అనునది పొరపాటు అభిప్రాయము.

"హా! హా! హా! మనకు చేతయినది వేదాంతము, కవిత్వము. కవికి శుక్రుడు ద్వితీయమందుండుటచేత అన్నవస్త్రము లుండవని మానాన్న చెప్పేవారు! మిమ్ములననేమిలాభము. జాతకం అల్లాంటిది అంటూ నిరుత్సాహంగా వెళ్ళింది. సాయింఠ్రం వచ్చింది. చీరలు వచ్చాయి. అబ్బ నూటువచ్చింది. ఆమె ముఖం వికసించింది. రాత్రి 12 గంటలు పన్నెండు సంవత్సరాలనిపించింది కమలకు.

### కళాంజలి

[సచిత్ర మాసపత్రిక.]

సంవత్సర చందా రు. 8-0-0.  
విడిపత్రిక అ. 0-4-0.

సంపాదకుడు : "కాశీనాథ్"

- పెద్దపెంబరు 1 వ తేదీన తొలి సంచిక వెలువడును.
- ఏజంట్లుగా చేరదలచేవారు వెంటనే దరఖాస్తులు పంపుమని కోరుచున్నాము.
- వ్యాసకర్తలు తమతమ రచనలను-ఆగస్టు 20 వ తేదీలోగా అందజేయవలెనని ప్రార్థన.
- కథలను, నినీమాకళ-వ్యాసాలను ఆతిత్వరలో ప్రకటిస్తుంది—కళాంజలి.
- ప్రకటనదారులు-తమతమ ప్రకటనలను విశదము వ్రాసిన-వివరములు వెంటనేపంపగలము.

పబ్లిషర్ : "కళాంజలి"

కోభనాద్రిపురం, మండవల్లి (P. O.)  
క్రిష్ణాజిల్లా.

ఆమె భీర సింగారింది. వేణుకు నూటు అలంకరించింది. నా పెండ్లినాటి ట్రీక్ నూటును రేడిగా ఉంచింది. నాల్గుగంటలకు బీచికివెళ్ళి నీనీమా చూసి యధావిధిగా, అతిసంతోషంగా సంవత్సరాది గడిపాను.

దోమ తెరలో అబ్బిగాడు నిద్రపోతున్నాడు. ఎవరో తలుపుకొట్టారు. నేను ఈజీ చెరులో కూర్చుని తమలపాకులు నములుతూ 'కథాంజలి'ని తిరగవేస్తున్నాను. "ఎవరువారు తలుపు తీయండి." అనికేక వినిపించటంతోనే - కళ్ళునులుపుకుంటూ "ఎవరో చెప్పకుండా తలుపు తీయడమేమిటి" అని వెళ్తుంటే నాకునవ్వువచ్చింది. కాని ఆపుకొని అతినీరియస్ గా కూర్చున్నాను. "పంతులు గారున్నారా" అని అడిగేటప్పటికి తల ఆడించి ఎవరో వచ్చినారని నాతో చెప్పి వంటయింటిలో సగం తలుపుమూసి నిల్చింది.

"గుడ్ మార్నింగ్"! అన్నాడు శ్రీనివాస రావు.

"గుడ్ మార్నింగ్" మిస్టర్ రావు అనడంతోనే... సారీ, సర్. నాకు తడువులేదు. మిమ్ములను అరెస్టుచేయాలివచ్చింది!

"అరెస్టు! ఆశ్చర్యం! ఎందుకు"

"తెలియదా! మొన్న వందదూపాయిలు లంచము పుచ్చుకున్నారుట. మార్వాడి దగ్గర సాక్ష్యంతో రుజువయింది. మిగిలిన విషయం కోర్టులో సవిస్తరంగా చెప్తారు."

"సరే! మీ ద్యూటీ మీరు చెయ్యకతప్పదు. ఆకళ్యము అని లేచాను కమల కళ్ళంట నీళ్లురాలాయి. ప్రపంచములో ప్రళయం బయల్దేరినట్లుగా కనిపించింది. స్పృహతప్పి పడిపోయింది. మళ్ళీ తెలివి వచ్చి "అయ్యో! ఆయన ఏమీఎరుగడు! నేను ఆయన్ని ప్రేరేపించాను. నన్ను అరెస్టుచెయ్యండి. ఆయన్ను వదలండి నిర్దోషి" అంటూ కళ్ళుమూసింది.

"అది కోర్టువారి పని, సమను బారి చేసి తీరాలి."

"ఏమిచేస్తే నన్ను మీరు స్వయముగా అరెస్టు

చేస్తారు" అంటూ వెర్రెగా ఏడ్వడం ప్రారంభించింది. నేను శ్రీనివాసు వెట్టిగా నవ్వాను. "నేను శ్రీనివాసునిగాను! కృష్ణమూర్తిని" అంటూ నిజస్వరూపం చూపాడు. ఆరోజు కృష్ణమూర్తి కూడా ఆక్కడ భోజనం. పోస్టు బంట్రోతు కమలమ్మగారికి ఉత్తరం అంటూ నాచేతికి యిచ్చాడు. ఆ ఉత్తరం యిచ్చేటప్పటికి చించి ఈవిధముగా చదవడం ప్రారంభించింది.

ఏలూరు 15-6-46.

ప్రియమైన కమలకు,  
నేడు మాకుపట్టిన దుర్గతి మూలమున మీ ముఖాలు మాడలేక ఈ విషయం వ్రాయవలసివచ్చి నది. అక్కడ యున్నప్పుడు తిన్న లంచములకు చేసిన దుండగములకు మా ఆయనను ఉద్యోగమునుండి బర్తరపు చేసేశారు. అక్కడ ఉన్నప్పుడు ఆయన కొన్న నగలు, చీరలు మీకు చూపించి మరినేదాన్ని. ఆపాపిష్టి సొమ్ము యింతపని చేస్తుందని నేను అనుకోలేదు. బంగారమువంటి ఉద్యోగముపోయి, పండు వంటి కాపురం పొడైపోయింది. ఆయనగారికి మతి స్థిమితములేదు. మేము వచ్చేటప్పుడు తీసుకున్న వంద దూపాయిలు మొన్న పంపినాము. అందినట్లు వ్రాయవలెను.

దీనిలో ఒక విషయము చెప్పటకు సంత సముగా యున్నది. మీ ఆయనకు ప్రమోషను యిచ్చినట్లును, కృష్ణమూర్తిగార్ని మేజిస్ట్రేటుగా ఏలూరు బదిలీ అయినట్లును యిచ్చట తెలిసినది. రేపు మీ ఆఫీసులో ఈ విషయమువస్తుంది, మీ సౌకీల్యము, మీ బౌదార్యము మిమ్ములను కాపాడును. మీకు మీ సంతానాలకు భగవంతుడు ఆయురారోగ్య శ్రవ్యములనిచ్చి కాపాడుగాత యని భగవంతుని ప్రార్థిస్తూయున్నాను. లక్ష్మమ్మగారిలో కూడ ఈ విషయములు చెప్పుదురని తలుస్తాను. తమ క్షేమ సమాచారములు ఈ నిర్భాగ్యురాలికి అప్పుడప్పుడు తెలియ పరుస్తూ యుండవలెను. ఇట్లు మీచెల్లీ,

రత్నం.